

Wat kunnen voorjagers leren van...

In deze driedelige serie gaan we op zoek naar praktische tips voor voorjagers. Wat kunnen we leren van instructeurs in andere disciplines van de 'hondensport'?

In de derde en laatste aflevering gaan we te rade bij **Simon Prins**, brigadier en reeds 25 jaar actief als dieren-trainer bij de politie.

Simon Prins

brigadier en dierentrainer bij de politie

Tekst en portretfoto Eimer Wieldraaijer

'Het is de schuld van de jagers dat ik uiteindelijk bij de politie met honden ben begonnen', zegt Simon Prins, zodra we eenmaal aan tafel zitten in het goed beveiligde pand van het Korps Landelijke Politiediensten te Driebergen. 'Vrienden van mij waren actief in de jacht. Met die mannen ging ik mee als drijver. Waar ik vooral gecharmeerd van raakte, waren de honden die ik zag werken. Wat me boeide, was de band tussen mens en dier.'

.....

Als een dier niet doet wat je vraagt, dan doe je zelf iets verkeerd

Onderlinge chemie

Het viel hem op dat sommige honden weinig appèl hadden en andere honden juist veel. Om daar een vinger achter te krijgen, ging Prins zich focussen op de communicatie tussen de hond en zijn geleider. 'Toen ontdekte ik dat er jagers waren die zo bezig waren met de jacht en het schot dat ze weinig aandacht besteedden aan hun hond. Tegelijkertijd zag ik dat er jagers waren die minder bezig waren met het schot, maar meer met hun hond. Qua hondenwerk presteerden die laatsten aanzienlijk beter. Vanwege de onderlinge chemie.' Toen Prins begon bij de surveillancedienst van de politie keek hij anders naar honden dan nu. 'Ik zag ze ook meer als een stuk gereedschap dan als collega's of partners. Nu heb ik meer oog voor de balans, dus niet alleen samen trainen met je hond, maar ook met z'n tweeën tien kilometer door het bos wandelen op een mooie dag. Zodoende krijg je meer terug van het dier, ook in je werk.' Wat bedoelt Prins exact met die balans? 'Het gaat niet alleen om appèl, het gaat ook om voeding, om sociale interactie, om fysieke en mentale gesteldheid. Dat is niet alleen belangrijk voor mensen, maar ook voor honden. Zowel bij jagers als bij politiemensen zie ik dat men zijn hond nog te vaak ziet als instrument, als machine.'

Eerste training

Prins werkt al 25 jaar bij de politie met honden. Tot zijn grote plezier. 'Dieren hebben geen dubbele agenda. Bij een dier is het heel simpel: als je het iets vraagt en het doet het niet, dan moet je in de spiegel kijken, want dan doe je zelf iets verkeerd. Óf je hebt het dier niet goed getraind óf wat je het dier geeft is niet interessant genoeg om te zorgen dat het voor jou gaat werken. Veel ingewikkelder is het in wezen niet.'

Bij veel politiemensen, jagers en anderen die met dieren werken ziet Prins nogal eens dat men eerst doet en dan pas denkt. 'Halfweg komt men dan tot stilstand en gaat nadenken, maar vaak is het dan te laat. In dieren zit geen harddrive. Je kunt na vijf maanden niet de hard disc eruit halen en deze resetten om opnieuw te beginnen. Alles wat het dier dan geleerd heeft – goed of slecht – zit er dan in.' Anders gezegd: de eerste stap, de eerste training, is van wezenlijk belang. 'Voor jezelf als trainer moet je een goed beeld hebben waar je naartoe wilt. Trainen is een proces van beslissingen nemen. Beloon ik wel of beloon ik niet, geef ik "zit", en zo ja: hoe lang, gebruik ik een lange lijn of doe ik hem los? Werk ik met koud wild of met dummy's? Daarin moet jij als mens steeds de goede beslissingen nemen, en dat is vaak lastig. Je hebt immers ook met je eigen emoties en frustraties te maken. In ons team hebben we alle stappen omschreven in protocollen. Dat betekent bijvoorbeeld dat we in 25 stappen een "zit" aanleren bij het dier. Stap 1 is een zit op twee meter van vijf seconden, stap 2 is een zit op zeven meter van tien seconden, en dat bouwen we uit tot een zit van dertig minuten.'

Frustratie

'Ik heb veel van jagers geleerd,' zegt Prins, 'en ik leer nog steeds het nodige van ze, maar bij de politie zijn we verder in het gebruikmaken van vaste opleidingsprogramma's.' Daarbij is weinig ruimte voor frustratie of emotie. Prins: 'Als die gevoelens aan de orde zijn, hebben de geleiders zich onvoldoende voorbereid op datgene wat ze moeten doen. Men is bijvoorbeeld aan een training begonnen, zonder zich vooraf te realiseren wat er mis kan gaan. Als je daar van tevoren over nadenkt, word je niet verrast en hoef je ook niet gefrustreerd te raken. Ik leer mensen altijd: als een dier niet doet wat jij wilt, moet je een glimlach op je gezicht toveren, en tegen jezelf zeggen dat je er kennelijk niet afdoende over hebt nagedacht. Frustratie in dierentraining is een killer, want die maakt de vertrouwensband met het dier stuk. Mede daarom werken we veel met positieve versterking van dieren. Dat neemt niet weg dat het gaat om een leerproces, en daar kan negatieve

**Frustratie tijdens de training
maakt de vertrouwensband met
het dier stuk**

versterking of zelfs een straf ook aan de orde zijn. Maar dan geldt wel: waarom doe je dat, wat wil je bereiken en welke strafmiddelen zet je in?'

Gebaande paden

Prins houdt zich tegenwoordig bezig met detectie-, speur- en reddingshonden, die onder meer worden ingezet voor het vinden van narcotica, explosieven, bloedsporen, vermiste personen en menselijke resten. Voor dat doel worden overwegend rassen als de Mechelse en Duitse herder ingezet, al wordt er in toenemende mate ook een beroep gedaan op jachthondenrassen, zoals Labradors en Spaniels. 'In mijn beleving is elke hond in te zetten als werkhond, zolang dat dier maar wil, al moet je een Labrador wel op een andere manier trainen dan een Mechelse herder.' Zouden jagers ook wat vaker buiten de gebaande paden van de bekende jachtrassen kunnen kijken? Prins: 'Ik had vroeger te maken met een jachtopzichter die zijn Mechelse herder ook op jacht gebruikte. Die hond apporteerde keurig hazen en fazanten, zonder deze kapot te bijten. Dat neemt niet weg dat de kans op een succesvol apport bij een Labrador doorgaans groter is dan bij een Mechelse herder. Als je een jachthond op volle snelheid een lopende fazant met weinig geur achterna ziet gaan tussen de bieten, dan is dat toch iets heel bijzonders.'

Kennis delen

Durf in het diepe te springen want zonder innovatie boek je geen vooruitgang, is een van de motto's van Prins. 'Toen ik net bij de politie kwam werken, werd er redelijk veel geweld gebruikt om een dier te trainen, maar dat is absoluut niet nodig.' Dat inzicht dankt hij onder anderen aan de bekende Amerikaanse dierentrainers Bob en Marian Bailey. 'Als je op een prettige manier met dieren werkt, krijg je daarvoor zoveel terug. Daarnaast heb ik geleerd dat het gaat om delen. Delen van kennis en delen van ervaring. Hoe meer je deelt, hoe meer je terugkrijgt. Leer van elkaar. Verder besef ik nu dat paradigma's en trainingsprogramma's doorbroken moeten worden. Het is heus niet zo dat alleen Labradors goed kunnen apporteren en dat je met je hond ook in de weekenden moet trainen.'

Trainingsopbouw

Hoe zou Prins, op basis van zijn expertise, een jachtraining opzetten? 'Mijn eerste interesse betreft de band tussen mens en dier. Dus om te beginnen zou ik oog hebben voor de interactie tussen die twee. Is de geleider gespannen of niet? Daarna zou ik diens kennisniveau peilen. Weet hij wat bridge-signalen zijn? Gebruikt hij clickers? Heeft hij gehoord van operante conditionering, waar alle trainingsmethoden in feite uit voortkomen? Dat zeg ik niet om gewichtig te

Foto: Bianca Nuijts

**Een fascinerend gezicht: een
jachthond op volle snelheid
achter een loper aan**

doen, maar omdat het belangrijk is dat mensen de basis begrijpen. Het is met dierentraining net zo als met autorijden. Je hoeft niet alle technische details te doorgronden, maar je moet wel weten waartoe gasgeven, schakelen en remmen dienen. Je moet wel een beetje het verschil weten tussen klassieke en operante conditionering. Vervolgens zou ik aan de gang gaan met de opbouw van de training. Er is een aantal basis-skills in dieren-training. Die zijn dezelfde bij de politie als bij de jacht. Bijvoorbeeld een goede "zit" en dat je hond netjes wacht op het release-signaal of de cue om iets anders te doen. Ook een basis-skill is het apport, dat je hond iets pakt en loslaat wanneer jij dat wilt. Verder moet de hond zijn ogen en zijn neus tijdens de jacht optimaal kunnen gebruiken. Daar zou ik oefeningen voor uitzetten, zodat ik weet waar je iets meer en iets minder aandacht aan kunt besteden.'

Lichaamstaal

Ook zou Prins met de cursisten aan de slag gaan met protocollen en trainingsprogramma's. 'Zodat men beseft: wat moet je doen om iets te bereiken en hoeveel tijd gaat dat kosten? Hoe kun je gedrag manipuleren door een beloning wel of niet te geven? Wat veel mensen niet begrijpen: de sociale interactie is zo belangrijk voor een dier dat je vaak dat koekje, die bal of die dummy niet eens hoeft te geven. Ook zou ik mensen wijzen op het hedendaagse onderzoek. Psychologische experimenten van de laatste tien jaar tonen aan

dat met name honden ongelooflijk "getuned" zijn op ons mensen. Waar primaten nog moeite hebben onze signalen op te pakken, zijn honden bij uitstek gericht op ons, en zeker op hun trainer. Daarom is een goede band met je hond zo belangrijk. Op het moment dat je hond jou ziet, hoort of ruikt en daar een prettig gevoel bij krijgt, kun je veel sneller doorbouwen dan wanneer dat niet het geval is. Verder zou ik mensen veel bewuster maken van hun lichaamstaal. Je kunt wel naar rechts wijzen, maar als je met je ogen naar links kijkt, weef je hond al waar wat te halen is en waar niet. Ook het koppelen van commando's en cues zou ik aandacht geven. Ten slotte zou ik de mensen meegeven: ga data noteren. Schrijf op hoe vaak je iets doet en iets herhaalt.'

Communiceren

Wat Prins van dit alles heeft geleerd, is dat niemand de waarheid kent. 'Immers, wat vandaag de waarheid in dierentraining is kan volgende maand heel anders zijn. Wetenschap geeft ons antwoorden en steeds meer inzicht. Daarom is het zo belangrijk dat wij kennis delen. En dat wetenschappers en dierentrainers meer samenwerken. Beter met elkaar leren communiceren, zodat wij elkaar nog beter begrijpen.'

Meer info: www.simonprins.com

.....
De sociale interactie is zo belangrijk voor een dier dat je dat koekje niet eens hoeft te geven

